

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 84

van **KRISTOF SLAGMULDER**

datum: 6 november 2024

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, JUSTITIE EN WERK

Duaal leren in het hoger onderwijs - Stand van zaken

In het hoger onderwijs zien we momenteel een tendens waarbij stages en werkplekleren steeds belangrijker worden. Deze vorm van leren door competenties in de praktijk brengen, hetzij als vervolmaking van al in theorie opgedane kennis en vaardigheden (in het geval van stage), hetzij als methode om effectief nieuwe competenties te leren (in het geval van echt werkplekleren), beperkt zich niet langer tot praktijkgerichte opleidingen in professionele bachelors of in graduataten, maar vindt ook alsmaar meer ingang in universitaire opleidingen. Ze bieden studenten dan ook uitgelezen kansen om kennis te maken met het werkveld.

Een specifieke vorm van werkplekleren is duaal leren. Vorige regeerperiode hebben we met het decreet tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs in 2022 duaal leren ook ingevoerd in het volwassenenonderwijs. Er was tijdens de vorige regeerperiode vanuit de regering ook sprake om duaal leren in te voeren in het hoger onderwijs. De toen lopende ESF-proefprojecten inzake duaal leren in andere segmenten dan het leerplichtonderwijs betroffen dan ook zowel het volwassenenonderwijs als het hoger onderwijs. (ESF: Europees Sociaal Fonds)

Toenmalig onderwijsminister Weyts liet bij de bespreking van het genoemde decreet tijdens de zitting van de verenigde commissies voor Onderwijs en voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie van 24 februari 2022 weten dat uit de afgeronde projecten inzake hoger onderwijs enerzijds werd geconcludeerd dat er in het hoger onderwijs zeker ruimte is voor de uitbreiding van leren op de werkplek en voor de versterking van de samenwerking tussen onderwijsinstellingen en bedrijfsleven. Anderzijds werd de vraag gesteld of duaal leren daarvoor het beste instrument is. Een werkplekcomponent van een derde van de opleiding lijkt bijvoorbeeld niet voor elke bachelor- of masteropleiding haalbaar.

Ondanks het feit dat een invoering van duaal leren in het hoger onderwijs in het regeerakkoord 2019-2024 stond, is dat er uiteindelijk niet van gekomen. Nochtans drongen verschillende beroepssectoren erop aan om daar werk van te maken. Volgens verschillende sectorfederaties is de invoering van duaal leren in het hoger onderwijs een belangrijk instrument om hooggeschoolde profielen te kunnen aantrekken in deze tijden van krapte op de arbeidsmarkt. De uitbreiding naar ook het hoger onderwijs zou ook een gunstig effect kunnen hebben op het imago van duaal leren en het succes ervan in het secundair onderwijs, wat nu nog te wensen over laat, kunnen aanzwengelen.

**Vlaams
Parlement**

1. Waarom kon duaal leren tijdens de vorige regeerperiode uiteindelijk niet ingevoerd worden in het hoger onderwijs?
2. Zijn er bevindingen uit de genoemde ESF-projecten die extra hinderpalen dan de hierboven genoemde naar boven brachten over de invoer van duaal leren in het hoger onderwijs? Zo ja, om welke hinderpalen gaat het dan?
3. Welke eventuele juridische, organisatorische, praktische ... hinderpalen zijn er nog in dat beleidsproces?
4. Wat is momenteel de stand van zaken van duaal leren in het hoger onderwijs? Welke concrete beleidsstappen zijn daar de afgelopen jaren gezet? Welke stappen moeten op korte dan wel op middellange termijn nog gezet worden?
5. In het regeerakkoord 2024-2029 is duaal leren in het hoger onderwijs opnieuw opgenomen. Concreet staat er: "We onderzoeken hoe we duaal leren ook mogelijk kunnen maken in het hoger onderwijs. Daarbij hanteren we een maatgerichte aanpak op basis van een lokale analyse van vraag en aanbod." Dat geeft aan dat er klaarblijkelijk nog extra onderzoek nodig is boven op de genoemde, al uitgevoerde ESF-projecten.

Wat voor onderzoek wil de minister ter zake dan nog laten uitvoeren? Welke concrete aspecten en/of pistes moeten hier nog verder onderzocht worden?

6. Aangezien het voornemen om duaal leren in het hoger onderwijs in te voeren opnieuw is opgenomen in het regeerakkoord: wat is ter zake de beoogde timing voor een (eventuele) effectieve invoering?

ANTWOORD

op vraag nr. 84 van 6 november 2024
van **KRISTOF SLAGMULDER**

Op 1 november 2022 lanceerde het Europees Sociaal Fonds de ESF-oproep 523 'Duaal leren HO-VO bis'. Deze oproep had tot doel om duaal leren in het hoger onderwijs en het volwassenenonderwijs te stimuleren door het voorbereiden en uitvoeren van proeftuinen, de brede implementatie van duaal leren in deze onderwijsniveaus te ondersteunen en de leerervaringen uit de proeftuinen te borgen.

Voor het hoger onderwijs werden binnen deze oproep 10 projecten geselecteerd. In 8 hogescholen (1 hogeschool diende 2 projecten in) en 1 universiteit werden proeftuinen georganiseerd binnen 4 graduaatsopleidingen, 20 professionele bacheloropleidingen en 1 masteropleiding (educatieve masteropleiding). De verschillende proeftuinen liepen tijdens het academiejaar 2021-2022 (de projecten konden van start gaan op 1 april 2021) en konden worden hernomen of uitgebreid in academiejaar 2022-2023.

De projecten hebben elk een eindrapportering ingediend. Op basis van deze eindrapportering, en die van het volwassenenonderwijs, werd een [eindrapport¹](#) opgesteld. Voor de bevindingen, hinderpalen en beleidsaanbevelingen verwijs ik naar dit [eindrapport](#). Hieruit blijkt de verdeeldheid over cruciale aspecten rond duaal leren in het hoger onderwijs in Vlaanderen, variërend van het vaststellen van een kader en financiële ondersteuning tot het opleiden van mentoren en de rol/verantwoordelijkheid van de werkplekken.

Uit de resultaten blijkt wel dat men geen voorstander is van het opleggen van duaal leren als een verplicht keurslijf. Vooraleer gestart wordt met een duaal traject, dient goed onderzocht te worden in welke opleidingen duaal leren een duidelijke meerwaarde heeft en wat de succesfactoren zijn. Er moet worden gezocht naar een leerresultatenkader dat zich leent tot duaal leren, en er moet worden ingezet op het vergroten van de zichtbaarheid van duale opleidingen.

De meerderheid van de deelnemers geeft aan dat een decretale verankering, een strikte definitie of ene kwalitatief kader niet opportuun zijn, omdat deze te beperkend zouden werken.

Kortom, de discussies en standpunten omtrent duaal leren weerspiegelen de complexiteit en diversiteit van dit onderwijsmodel. De verdeeldheid over deze cruciale aspecten benadrukt de uitdagingen en mogelijkheden die duaal leren met zich meebrengt voor instellingen hoger onderwijs in Vlaanderen. Desalniettemin kan er een meerwaarde zijn wanneer er samengewerkt wordt tussen opleidingsaanbieders en arbeidsmarkt in het kader van werkplekleren binnen het hoger onderwijs.

¹chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://data-onderwijs.vlaanderen.be/documenten/bestanden/eindverslag-lerend-netwerk-duaal-leren.pdf